

[Søren Hansen]

og Færøerne. Det står vistnok for os begge to en lille smule uklart, hvordan den side af sagen skal opfattes, og hvilke muligheder eller manglende muligheder der er. Det er i hvert fald et af de spørgsmål, vi godt vil kigge på i udvalget.

Per Stig Møller (KF):

Jeg vil allerførst sige til ordføreren for socialdemokratiet, at der kan da godt være grunde, der taler for at fremrykke tidspunktet til før 1. januar 1987, og det vil vi da lade indgå i udvalgsarbejdet.

Ellers vil jeg nu gøre opmærksom på, at forslaget er meget væsentligt og værdifuldt for enhver kulturation, for en kulturation må nu engang bevare sin kulturarv. Er den fjernet, skal de nye generationer rejse til udlandet for overhovedet at kunne fornemme deres lands åndelige udviklingshistorie – hvis den da ikke tilmed gemmer sig i private samlinger rundt omkring i udlandet. Derfor ser vi i disse år, hvorledes en række nye nationer og ikke mindst UNESCO arbejder for at få museumsgenstande ført tilbage til oprindelseslandet og kæmper for at knytte forbindelsen til deres fortid. Grækerne vil eksempelvis have de af Lord Elgin udførte Parthenonstatuer tilbage, og flere afrikanske lande vil have deres mytologiske statuetter og masker tilbage fra England.

I sin tid tilbageleverede vi de islandske håndskrifter til Island, som også ønskede at få bevaret *sin* fortid hos sig selv, for at ungdommen ikke skulle sendes ud for at lære den at kende. Uanset de argumenter, som udleveringskravene imødegås med, hvoraf flere har forskningsmæssig styrke, er der ingen grund til, at vi bringer os i en lignende situation ved at sælge vore kulturværdier ud af landet. Vi har allerede oplevet, hvorledes der er kommet bud efter dansk billedkunst, men der er også mange andre kulturgenstande, som kan sive, og her tror jeg det er vigtigt, at de ikke siver på spekulationsvis i utide.

Derfor er det et godt forslag, ministeren har fremsat. Det er også rimeligt, at det indskrænker sig til at pålægge sælgerne at give staten forkøbsret, således at vi undgår ekspropriationslignende tilstande, og det er naturligt, at ministeren forsyner sig med et

nævn, som kan afgøre, om genstanden opfylder de i loven fastsatte kriterier.

Det forekommer mig imidlertid noget uklart, om ministeren skal følge nævnet i alle sager, eller om ministeren kan sætte sig ud over nævnet. I forslaget og i bemærkningerne står der både det ene og det andet. Os forekommer det rimeligt, at ministeren kan træffe bestemmelser på tværs af nævnet, eftersom en nation kan have kulturværdier, som ikke opfylder de fastlagte kriterier, men som alligevel føles umistelige for et folk. Det kan gælde arkivalier – som vi nok skal have bestemt noget nærmere – og bøger såvel som billeder, uden at disse har en værdi af 100.000 kr. eller mere end 400 år bag sig. Mon der overhovedet eksisterer et fotografi til en værdi af 30.000 kr., sådan som forslaget forudsætter?

Men eksperterne skal jo i hvert fald tage stilling til de håndfaste kriterier, hvorimod ministeren kan lægge vægt på en national følelse, som man ikke kan opstille kriterier for. Ministeren regner åbenbart ikke med at skulle opkøbe særlig meget, og det er nok korrekt set. Vi skal ikke, således som hr. Søren Hansen også var inde på, lukke grænserne og udelukke, at danske kulturværdier kan glæde mennesker andre steder i verden, ligesom vi jo har glæde af genstande skabt uden for vore grænser.

Kunsten kender ganske vist ingen grænser, men trods alt er der genstande, man gerne vil bevare inden for sine egne grænser, og det bliver nu muligt gennem de 2,5 mill. kr. årligt plus de beløb, andre vil stille til rådighed til sikring af vor kulturarv.

Vi skal selvfølgelig anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Hanne Severinsen (V):

Venstre kan anbefale lovforslaget. Det er vigtigt, at vi har en mulighed for at beskytte vor nationale kulturarv, ikke fordi alt, hvad der overhovedet produceres i Danmark, skal blive i Danmark, men fordi der kan være situationer, hvor vi føler, at her er der tale om en del af vor nationale kulturarv.

Der har været flere eksempler. Man kan nævne Krøyers maleri »Sommeraften ved Skagen«, som jo blev solgt til udlandet, men det kommer jo nu tilbage, heldigvis. Der kan imidlertid være andre problemer, og derfor